

ע"פ 1022/09/17 - מדינת ישראל נגד RIVER THAMES SHIPPING LTD, FER SHIPPING COMPANY LTD, OG DENIZCILIK SANYIVE TICARET A.S

בית המשפט המחוזי בחיפה

21 דצמבר 2017

עפ"ג 1022-09-17 מדינת ישראל נ' RIVER THAMES SHIPPING LTD

עפ"ג 1027-09-17 מדינת ישראל נ' FER SHIPPING COMPANY LTD

עפ"ג 1035-09-17 מדינת ישראל נ' OG DENIZCILIK SANYIVE TICARET A.S

לפני הרכב כבוד השופטים:

רון שפירא, נשיא [אב"ד]

בטינה טאובר

תמר נאות פרי

המערעתה

מדינת ישראל

נגד

המשיבה בעפ"ג 1022-09-17

המשיבה בעפ"ג 1027-09-17

המשיבה בעפ"ג 1035-09-17

RIVER THAMES SHIPPING LTD

עו"כ עו"ד אסף הדר

FER SHIPPING COMPANY LTD

עו"כ עו"ד רועי כהן (ממשרד עו"ד ש. פרידמן)

OG DENIZCILIK SANYIVE TICARET A.S

עו"כ עו"ד רועי כהן (ממשרד עו"ד ש. פרידמן)

פסק דין

השופטת תמר נאות פרי:

בפניו שלושה ערעורים שנושאם זהה -

ע"פ 1022-09-17 מדינת ישראל נ' RIVER THAMES SHIPPING LTD

ע"פ 1027-09-17 מדינת ישראל נ' FER SHIPPING COMPANY LTD

ע"פ 1035-09-17 מדינת ישראל נ' OG DENIZCILIK SANYIVE TICARET A.S

רקע כללי -

1. ע"פ 1022-09-17 מתיחס לגור דין של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט זאיד פלאח) מיום 15.6.2017 אשר ניתן בת"פ 41412-07-16 נגד חברת RIVER THAMES SHIPPING LTD ואחרים, וזאת בהתייחס לאניית מטען בשם RIVER THAMES (להלן: "האוניה ריבר"). גור דין התיחס הן לחברה והן לשני הנאים הנוספים - רב החובל והמכונאי הראשי.

2. ע"פ 1027-09-17 מתיחס לגור דין של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט זאיד פלאח) מיום 3.7.17 אשר ניתן בת"פ 7342-02-17 נגד חברות FER SHIPPING COMPANY LTD ו-OG DENIZCILIK SANYIVE TICARET A.S

עמוד 1

תפוזרת בשם AFER(להלן: "האניה אפר"). גזר הדין התייחס הן לחברה והן לשני הנאים הנוספים - הקברניט והמכונאי הראשי.

3. ע"פ 17-09-1035 מתיחס גזר הדין של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט זאיד פלאח) מיום 3.7.17 אשר ניתן בת"פ 7371-02-17 נגד חברת E.S DENIZCILIK SANYI VE TICARET OG. ואחרים, וזאת בהתייחס לאנית תפוזרת בשם S-ADATEPE (להלן: "האניה אדטפה-אס"). גזר הדין התייחס הן לחברה והן לשני הנאים הנוספים - הקברניט והמכונאי הראשי.

4. הגם שלא הורינו על איחוד הדיון בשלושת ההלכים, מצאנו לכתוב את פסק הדין לגבי שלושתם במאוחד, תוך התייחסות פרטנית לכל אחד במובןן ככל שיידרש.

ההלכים בבית המשפט קמא -

5. בשלושת התקנים הוגש כתוב אישום מכוח פקודת מניעת זיהום מי ים בזמן [נוסח חדש], תש"מ-1980 (להלן: "הפקודה") ותקנות מניעת זיהום מי ים בזמן (ביצוע האמנה), תש"ז-1987 (להלן: "תקנות"). אין חולק כי מכוח הפקודה והתקנות חלה חובה על כל כלי שיט להחזיק, לנחל ולעתק מסמר המכונה "פנקס שמן" שמרתתו רישום של כל הפעולות הקשורות לכמויות השמנים שנמצאות על גבי כלי השיט, וזאת, בין היתר, על מנת להיות כלי עזר במלחמה בתופעות של זיהום מי הים על ידי שפיכת שמנים ודלקים לים. בדומה, אין מחלוקת כי התקנות הותקנו בישראל במסגרת אישור של אמנה בינלאומית למניעת זיהום מאניות, המכונה גם "אמנת מרפול" וכי בהתאם לנספח 1 של אמת מרפול, קיימים כלליים באשר לניהול התקין של פנקס השמן אשר נועד לאפשר לגורמי הפיקוח לבחון את הפעולות הקשורות בניהול השמנים על גבי כל כלי השיט והשרות בכל כלי השיט.

לגביו אחת מהאוניות - נתען כי נבערה עבירה גם בהתאם לחוק שימירת הניקיון, תשמ"ד-1984 (להלן: "חוק שימירת הניקיון") - כפי שיפורט בהמשך.

6. לשיטת המערעת, אשר הגישה את כתבי האישום בבית המשפט קמא, בוצעו בשלושה מקרים עבירות בזיקה לפנקס השמן, כדלקמן:

7. **במקורה של האניה ריבר**, על פי עבודות כתוב האישום, ביום 16.2.16, עת עגנה האניה בנמל חיפה ברכיף קישון, נערכה בה ביקורת (להלן: "ביקורת ראשונה") על ידי מפקח מטעם רשות הספנות והנמלים של משרד התחבורה (להלן: "רспפ"ן") ועלו חשדות לגבי ליקויים בפנקס השמן. בהתאם, נקבעה ביקורת חוזרת ליום המחרת. ביום 17.2.16, בעת ביצוע הביקורת החוזרת (להלן: "ביקורת השנייה") נמצאו ליקויים בפנקס השמן שהחלו בתאריך 28.1.16 ונמשכו עד מועד ביצוע הביקורת. אין צורך לפרט את מכלול הליקויים המפורטים בסעיפים א' עד ה' בסעיף 6 של עבודות כתוב האישום ורק נטען כי נמצאו ליקויים ברישום כמויות הדלקים, כמויות מי השיפוליים וכיוצא"ב, ובמיוחד יודגש כי לפי ממצאי הביקורת חלק מהנתונים שונים על ידי מי מבעלי הוצאות במהלך פרק הזמן שבין הביקורת הראשונה לבין הביקורת השנייה.

כתב האישום הוגש כאמור כנגד החברה בעלת האניה וכן כנגד רב החובל והמכונאי הראשי, כאשר לשולשת יוחסה עבירה של مليוי פנקס שמן שלא כדין, עבירה לפי סעיף 5 לפקודה, ביחד עם תקנות 10, 12 ו-52(ב) לתקנות (ריבוי עבירות).

בין הצדדים הוגש הסדר טיעון לפיו כל הנאים ידו בעבירות שיויחסו להם, ירושו וכי הצדדים טוענו טיעון חופשי לעונש.

בגזר הדין, פירט בית המשפט קמא את העבודות הרלבנטיות, את נסיבות ביצוע העבירה, את טענות הצדדים,

את הערכים המוגנים ואת מידת הפגיעה בהם, קבוע כי מדובר באירוע אחד אשר בגיןו יקבע מתחם עונשה אחד ועונש אחד, וכך יקבע מתחם העונשה בין 80,000 ₪ לבין 150,000 ₪, לגבי כל האירוע מבחינת שלושת הנאים ייחודיים. בהמשך מונה בית המשפט כמו את הנסיבות לקופה ולחומרה, לרבות נטילת האחריות וחילוף הזמן, את העבר הנקוי של הנאים ואת שאר הנסיבות והשיט את העונשים הבאים: על החברה, בעלת האניה - קנס כספי בסך 60,000 ₪ וחתימה על התchia'bot כספית בסך 120,000 ₪ אשר תהיה בתוקפה למשך שנתיים; על כל אחד שני בבעלי התפקידים, קנס בסך 10,000 ₪ וחתימה על התchia'bot כספית בסך 20,000 ₪ אשר תהיה בתוקפה למשך שנתיים.

8. **במקרה של האניה אפר**, על פי עבודות כתוב האישום, ביום 7.9.16 עד 12.9.16 עגנה האניה בנמל חיפה, ונערכה בה ביקורת ביום 12.9.16 בוצעה בה ביקורת לגבי פנקס השמן. בבדיקה נמצא ליקויים בפנקס השמן, לרבות תיקונים של רישומי הכמויות המקוריים (וראו את הפירוט בסעיף 6.1 לכתב האישום בתיק זה). עוד נטען בכתב האישום כי במהלך תקופה העגינה, במועדים לא ידועים, נשפכו מהאוניה למי הים שפכים סניטריים בחמש הזדמנויות שונות.

כתב האישום הוגש נגד החברה בעלת האניה, הקברניט והמכונאי הראשי, כאשר לשולשתם יוחסו עבירה של مليו' פנקס שמן שלא כדין, עבירה לפי סעיף 5 לפוקודה, בלבד עם תקנות 10, 12 ו-52(ב) לתקנות (ריבוי עבירות) וUBEIRA של איסור לכלאן רשות הרבים, עבירה לפי סעיפים 13(ב)(1), 2 ו-4(ג) לחוק שימירת הניקיון (5 עבירות), כאשר לגבי שני בעלי תפקידים - החיקוקים כוללים גם את סעיף 14 לחוק שימירת הניקיון.

גם בתיק זה, בין הצדדים הושג הסדר טיעון לפיו כל הנאים יודו בעבירות שייחסו להם, יורשו והטייעו לעונש יהא חופשי.

9. בגזר הדין, פירט בית המשפט كما את הנתונים הרלבנטיים, ואין צורך לחזור על הדברים, וכך יקבע מתחם העונשה בין 80,000 ₪ לבין 150,000 ₪, לגבי כל האירוע מבחינת שלושת הנאים ייחודיים. בהמשך השיטו העונשים הבאים: על החברה, בעלת האניה - קנס כספי בסך 70,000 ₪ וחתימה על התchia'bot כספית בסך 140,000 ₪ אשר תהיה בתוקפה למשך שנתיים; על כל אחד שני בבעלי התפקידים, קנס בסך 10,000 ₪ וחתימה על התchia'bot כספית בסך 20,000 ₪ אשר תהיה בתוקפה למשך שנתיים.

10. **במקרה השלישי, של האניה אדטפה-אס**, על פי עבודות כתוב האישום, ביום 17.8.16, עגנה האניה בנמל חיפה, ונערכה בה ביקורת. בבדיקה נמצא כי לגבי תקופה מסוימת - אין רישומים בכלל בפנקס השמן, ולגבי תקופה אחרת נמצא רישומים חסרים (המפורטים בסעיפים 6.1 עד 6.23 בפרק העבודות שבכתב האישום).

כתב האישום הוגש נגד החברה, הקברניט והמכונאי הראשי, כאשר לשולשתם יוחסו עבירה של مليו' פנקס שמן שלא כדין, עבירה לפי סעיף 5 לפוקודה, בלבד עם תקנות 10, 12 ו-52(ב) לתקנות (ריבוי עבירות). אף כאן הושג בין הצדדים הושג הסדר טיעון דומה.

11. בגזר הדין, פירט בית המשפט כמו את העבודות הרלבנטיות, את נסיבות ביצוע העבירה, את טענות הצדדים, את הערכים המוגנים ואת מידת הפגיעה בהם, קבוע כי מדובר באירוע אחד אשר בגיןו יקבע מתחם עונשה אחד ועונש אחד, וכך יקבע מתחם העונשה בין 80,000 ₪ לבין 150,000 ₪, לגבי כל האירוע מבחינת שלושת הנאים ייחודיים. בהמשך מונה בית המשפט כמו את הנסיבות והשיט את העונשים הבאים: על החברה, בעלת האניה - קנס כספי בסך 60,000 ₪ וחתימה על התchia'bot כספית בסך 120,000 ₪ אשר תהיה בתוקפה למשך שנתיים; על כל אחד שני בבעלי התפקידים, קנס בסך 10,000 ₪ וחתימה על התchia'bot כספית בסך 20,000 ₪ אשר תהיה בתוקפה למשך שנתיים.

טענות המערערת -

12. המערערת הגישה את שלושת העורורים רק לגבי העונש שנגזר על שלוש החברות, בעלות או מפעילות האניות, **ואין** ערעור לגבי העונש שהושת על בעלי התפקידים.

לשיטת המערערת העונשה מוקלה יתר על המידה. לטענתה, מתחם העונשה צריך לנوع בין קנס בסך של 120,000 ל-175,000 ₪, ובתווך המתחם - לא היה מקום להשית עונשים בסמוך לرف' התחתון. לשיטתה, היה מקום להשית על האניות הרלבנטיות קנסות ברף גבוהה בהרבה מאשר העונש שהושת בפועל. המערערת מבקשת להציג את חומרת העבירות, את העובדה כי עבריות לגבי פנקס השמן מובילות, או עשוות להוביל, לזמן מי הימ בשמנים, את חשיבות ההרtauעה בעבירות זיהום מי הים, את הנזק המשמעותי שעלול להיגרם מהזיהום, את ריבוי העבירות בכל מקרה ואת הצורך בהחזרת רף העונשה על מנת להשיג את ההרtauעה המתחייבת.

13. עוד טוענת המערערת כי שגה בית המשפט קמא שעיה שקבוע מתחם עונש לגבי החברה ושני בעלי התפקידים גם יחד, וכי היה מקום לקבוע מתחם לגבי כל אחד מהנאשימים בנפרד. טענה נוספת הייתה כי החברות הנאשימות הינן חברות בין לאומיות בעלות יכולת כלכלית וכי היה מקום להחמיר בעונשה גם על מנת להתאים את רף הקנס לאותה יכולת כלכלית.

המערערת מפנה לכך כי לפי הפקודה - העונש המקורי שנקבע לגבי כל עבירה בודדת היו 87,900 ₪ - וכן, מדובר בריבוי עבירות לגבי כל אחד משלושת המקרים.

14. עוד טוענת המערערת כי לא הוגש בעבר כתבי אישום רבים לגבי העבירות בהן עסקין מכוח הפקודה, אך קיימת מגמה של פעולות אכיפה מוגברות, וכן נגזר מכך - כתבי אישום רבים יותר מוגשים ויש צורך לקבוע רף עונשה הולם, ומרטיע. לשיטתה, בית המשפט קמא לא נתן משקל הולם לאנטטרסים של השמירה על איכות המים, הסביבה הימית ומונעת זיהומיםבים.

15. המערערת מבקשת להפנות לשני פסקי דין, אשר הוצגו גם בבית המשפט קמא: ת"פ 16-07-44463 (שלום חיפה) **מדינת ישראל נ' ALASA SHIPPING LTD.**, שם דובר ב-6 ליקויים בגין פנקס השמן, והקנסות שהושטו היו 45,000 ₪ על כל אחת משתי החברות הנאשימות, ו-10,000 ₪ לגבי כל אחד משני הנאשימים, בעלי התפקידים (כך שבסך הכל הקנסות לגבי הפרשה הצטברו כדי סך של 110,000 ₪ (להלן: "פרשת אלסה"); ות"פ 16-04-13117 (שלום חיפה) **מדינת ישראל נ' BECCARIA SRC.**, שם דובר בליקויים בגין פנקס השמן, אך גם עבירה מכוח חוק שמירת הניקיון וUBEIRA נספה מכוח חוק נספף - והקנס שהושת על החברה היה בסך של 90,000 ₪ (להלן: "פרשת בקריה"), כאשר לכך מצטרף ת"פ (שלום חיפה) 16-04-13166 מדינת ישראל נ' ולארו סטניב, שהיא הקברנית של האניה בקריה, אשר נשפט בהעדרו והושת עליו קנס של 10,880 ₪, ומכאן שבסך הכל הקנסות לגבי הפרשה הסתכמו ב-100,000 ₪. המערערת טוענת כי יש ללמידה שלושת פסקי הדין הללו (ה גם שם היה הסדר טיעון "סגור" גם לגבי העונש בכל הנוגע לשתי החברות) - על כך שהעונשה בשלושת המקרים בהם עסקין נמוכה מהונoga והראוי.

16. לגבי המקרה של האניה אפר - הוסיף וטענה המערערת כי העונש המקורי לפי חוק שמירת הניקיון היו 452,000 ₪, וכי העונש שהושת עליה חייב היה להיות ממשמעותית גבוהה יותר מאשר העונש שהושת בשני המקרים האחרים, היות והיא הורשעה גם בעבירה לפי חוק שמירת הניקיון עקב חמשה מקרים של הזרמת שפכים סטייטריים לים, ולא רק בעבירות שנוגעת לפנקס השמן.

טענות המשיכות -

17. שתים מהמשיבות יוצגו על ידי אותו עורך דין, והמשיבה השלישית - על ידי עורך דין שונה, עם זאת, להלן נתיחס לטענות של שלוש המשיבות היחיד.
18. מוקדמית, המשיבות מדגישות את ההלכה לפיה ערכאת הערעור לא תתעורר בגין הדין אלא אם הוא סופה קיצונית מהרף הענישה הנוגג והראוי, או אם קיים חשש ממשי לעוות דין - וטענות כי אין "סטיטה קיצונית" שכזו במקרים הנוכחיים.
19. המשיבות טוענות כי המתחם כפי שנקבע ראיי וכי אין פסיקה נוגגת המלמדת על כך שהוא אינו סביר או על הצורך לשנות את המתחם. המשיבות מסכימות עם המערערת לגבי כך שאין כמעט פסיקה לגבי עבירות שכאלו, אך לשיטת המשמעות של האמור אינה שעדין אין רף ענישה "נוןג", ולכן - בוודאי שלא ניתן לומר שהמתחם שנקבע על ידי בית המשפט קמא או שהונש שנגדר בתוך המתחם "סוטה" מהפסיקה הנוגגת.
20. המשיבות מבקשות עוד להציג, מבלי שהדבר יתרחש צלול בהוראות הפקודה והתקנות, כי עסקינו בעבירות "טכניות" ולא בעבירות זיהום בפועל. המשיבות מסכימות כי החובה להקפיד על ניהול פנקס השמן נובעת מהצורך לפקח עם כמות השמן, שמא יוזרמו לים שמנים ללא כל פיקוח ודיווח, אך אי מילוי פנקס השמן אינו בהכרח מלמד על כך שהכמויות "החסרות" או שלגביהם יש אי תקין ברישום אכן נשפכו בפועל לים.
21. המשיבות טוענות כי בית המשפט קמא נתן משקל, ובצדק, בכך שלנאשימים לא היה עבר פלילי, כי ההודאה הביאה לחיסכון משמעותי בזמן ובהוצאות וכי חלף זמן משמעותי ממועד ביצוע העבירות ועד מתן גזר הדין. מכאן, שבית המשפט קמא לא שגה בעת איזן בין מכלול השיקולים הרלבנטיים, ובוודאי שלא באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

דין והכרעה

22. לאחר שקידת טיעוני הצדדים הצדדים, עמדתי היא כי יש שימוש בחלק מטעוניה של המערערת לגבי מתחמי הענישה ורפ הענישה, יחד עם זאת - דין שלושת הערעורים להידחות.

מתחמי ענישה נפרדים מבחינת הנאים השונים -

23. המערערת מلينה על כך שבית המשפט קמא קבע מתחם ענישה לגבי כל אירוע - הכלל את העונש שיש להטיל על החברה ועל הארגנים הרלבנטיים בלבד. במסגרת הودעת הערעור, וכן גם בדיון, ביקשה המערערת להתערב בקביעה זו ולקבע כי מן הראו היה לקבוע מתחם נפרד לגבי החברה ומתחם שונה לגבי כל אחד מהנאים האחרים (רב חובל, או קברניט, או מכונאי ראשי).
24. לשיטתי, אכן מן הראו לקבוע מתחם נפרד המבחן בין החברה לבין בעלי התקפדים ואין מקום לקבעת מתחם לגבי כולם בלבד, אלא שהמערערת לא העלתה טענה לכך בבית המשפט קמא. נהفور הוא, המערערת עצמה טענה למתחם כולל לגבי "כל הפרשה", אף בבקשת שיטול עונש "כוללי" לגבי החברה והארגון יחד (וראו לדוגמה, כי בתיק בעניין האניה ריבר, בעמ' 10 לפרטוקול מיום 15.6.2017, המערערת בבקשת כי המתחם ינוע בין 90,000 ל-175,000 ₪) וביקשה כי יוטל על שלושת הנאים שם **יחדי** עונש שלא יפחת מ-125,000 ₪. בדומה, במהלך הטיעון, בהתייחס לפרשת אלסה ופרשת בקריה - המערערת הפנתה לסק הנסיבות שהציבו לגבי כלacht משתי הפרשות, ללא הבחנה בין הנאים השונים בכלל אחת.

25. לא ניתן להעלות במסגרת הערעור טענות לגבי קביעת בית המשפט קמא הסומכת על טיעוני המערערת עצמה, ולכן - ככל שעסקינו בשלושת התקדים שונים על שולחננו - דין הטענה להידחות.
26. עם זאת, יש להעיר כי קביעת מתחם כולל לגבי "כל פרשה", מעורר קושי. קביעת "תו מחיר" לגבי כל

פרשה של ניהול לא תקין של פנקס השמן, בגין לחברה ובעלי התפקיד היחידו - הינה בעיתית נוכח עקרון הענישה האינדיבידואלית, ובמיוחד נוכח הליך הבניית שיקול הדעת השיפוטי לאחר תיקון 113 לחוק העונשין. לא ניתן לקבוע מתחם של עד ז' שקלים לגבי הפרשה כשלעצמה, ללא אבחנה בין הנאים השונים. קביעה שכזו עלולה להביא במצב בו במקרה שקיים רק בעל תפקיד אחד שימצא אחראי - יושת עלייו קנס גבוה פי שניים מאשר בתיק מקביל, שם קיימים שני נאים בעלי תפקידים, כיוון שהקנס לא יתחלק בין השניים (וכאשר ישנים שלושה בעלי תפקידים, למול אחד - הפער עוד יותר משמעות).). בדומה, ומידה ובפרשה מסוימת יוגש כתוב אישום רק כנגד החברה ולא יוגש כתבי אישום נגד בעלי תפקידים כלל וכלל (או שיוגשו - והם יזכו, או שההlixir לגביהם יסתהים ללא הרשעה), יהא צורך "להוסיף" את הקנסות שהם היו "אמורים" לשולם לקנס שיוות על החברה - והכל, כדי להיכנס בוגדר המתחם הכלל שנקבע לגבי "הפרשה". ומה אם יוגש כתוב אישום רק כנגד בעלי התפקידים ולא כנגד החברה?

27. לכן, סבורי כי בתיקים כגון אלו, יש מקום לקבוע מתחם נפרד לחברת בעלת האניה, ומתחם נוסף המתייחס לאורגנים, בעלי התפקידים.

מתחמי ענישה נפרדים לגבי העבירות השונות -

28. טענה נוספת של המערערת הייתה כי לא היה מקום לגזר על החברות שהורשו "רק" בעבירות בנוגע לפנקס השמן עונשים דומים לעונש שהוות על החברה שהורשה גם בעבירה מכוח חוק שמירת הניקיון, וכי על זו האחורה (בנוגע לאניה אף) היה מקום לגזר עונש שונה, גבוה יותר.

29. אלא שאף כאן, יש לשוב ולבחון את טיעוני המערערת בבית המשפט כאמור ואות התוצאה.

ב דין מיום 3.7.2017, בעמ' 6 לפרטוקול, לגבי האניה אף, טענה המערערת למתחם שנוו בין 120,000 ₪ לבין 175,000 ₪, לגבי כל הפרשה, לגבי החברה ובעלי התפקידים היחידו, לגבי העבירות מכוח הפקודה וגם לגבי העבירות מכוח חוק שמירת הניקיון - בלבד. משמע, שהמערערת לא ביקשה לעשות אבחנה בין העונש המתייחס לעבירות הקשורות בניהול פנקס השמן לבין העונש המתייחס להזרמת השפכים הסנטריים לים.

30. יתרה מכך. נזכיר לרגע את העונשים שנגזרים בשלושת התקיקים: בתיק לגבי האניה ריבר - הושטו 60,000 ₪ על החברה ו-10,000 ₪ על כל בעל תפקיד (80,000 בסך הכל); בתיק לגבי האניה אדפטה-אס - הושטו 70,000 ₪ על החברה ו-10,000 ₪ על כל בעל תפקיד (90,000 ₪); ובתיק לגבי האניה אף - הושטו 70,000 ₪ על החברה ו-15,000 ₪ על כל בעל תפקיד (100,000 ₪) - משמע, שהקנסות שהוותה בפרשת אף, שם בוצעה גם העבירה מכוח חוק שמירת הניקיון, אכן היו גבוהים מאשר בשני המקרים האחרים.

31. היה בית המשפט קמא השית את העונשים בהתאם למתווה ששתיה בפניו המערערת עצמה, והיות ובפועל הושתו קנסות גבוהים יותר במקרה שבו בוצעה גם עבירה מכוח חוק שמירת הניקיון - אין מקום להעלות טענות בערעור לגבי כך שאין הפרדה או אבחנה בין המקרים.

32. עם זאת, עמדתי היא כי יש להפריד את מתחמי הענישה, ככל שמדובר בעבירות שונות שבן עסקינו במקרה הנוכחי. העבירות של איסור לכולן בראשות הרבים, אשר בוצעו במקרה של האניה אף, כאשר נשפכו מהאניה למי הים שפכים סנטריים, שונות מהותית מהעבירות הנוגעות לפנקס השמן, ודומה כי יש מקום לקביעת מתחם שונה בגין שני סוגי העבירות - ولو למען התקיקים הבאים.

המתחמים עצם -

33. הן בגין עבירות הנוגעות לפנקס השמן והן בגין עבירות הנוגעות לזיהום מי הים בשפכים סנטריים, מז'

ראי שמתחם שייקבע יהא רחב די, כדי להכיל את המקרים השונים שבאו לפתחם של בתי המשפט, הן מבחינות היקף העבירות שבין מדבר ומן מבחינת חומרתן. כך למשל, המענה העוני הולם אירוע חד פעמי של טעות ברישום בפנקס השמן, אינו זהה לטענה ההולם אירועים חזרים ונשנים, לאורך תקופת זמן ארוכה, ובוודאי שיש מקום להחמיר במקרים בהם התברר שבוצע שינוי בדיעבד של הרישומים בפנקס השמן. כמו כן, בכל הנוגע לבurai החקיקיד, ברוי שיכולים להיות הבדלים בין העונשים הרואים הנובעים ממספר העבירות, מידת המודעות לביצוען וכו'ב.

34. אבקש להציג כי המתחם הולם בעבירות הנוגעות לפנקס השמן, יהא קנס שנע בין 75,000 ל-150,000 ל' בכל הנוגע לבurai האניה, וקנס בסכום של 12,500 ל' עד 25,000 ל' בכל הנוגע לבurai החקיקיד באנייה. עמדתי היא כי זה אף המתחם הרואי בכל הנוגע לעבירות של איסור לכלאו רשות הרבים, בהתאם ביחס לבurai האניה ולבurai החקיקיד בה.

הענישה במקרים הספציפיים בהם עסקין -

35. למורת האמור, לשיטתו אין מקום להחמיר בעונשים שנגזרים בפועל בבית המשפט קמא.

36. ראשית, נזכיר את ההלכה הנוגנת לפיה לא בנקל תעריב ערוכה בעונשים שנגזרים בבית המשפט קמא, ואפנה לשם הדוגמה לדברים שנאמרו רק לאחרונה בע"פ 3599/16 **mseoud chattib b' medinat yisrael** (14.11.2017) -

"כידוע, אין זה מדרכה של ערכת ערוכה להתעריב בעונש שנקבע על ידי הערכתה הדינית, אלא באופןם מקרים חריגים בהם מדובר בעונש הסוטה באורה קיזוני מדיניות הענישה המקובלת בנסיבות דומות, או אם נפלה בגור הדין טעות מהותית הדורשת תיקון (ע"פ 2454/11 פלוני נ' מדינת ישראל (21.4.2013); ע"פ 3947/12 סלוח נ' מדינת ישראל (21.1.2013); ע"פ 5633/12 נימן נ' מדינת ישראל (10.7.2013))."

37. לא שוכנعني כי העונשים שנגזרים סוטים באופן קיזוני מן המתחם הרואי, אף אם מדובר בעונשים על הצד המקל. היוות והצדדים מסוימים כי אין בנמצא פסיקה רבה, לא ניתן לקבוע מהו ה"נווה" לגבי עבירות שכאלו, ובוודאי שלא ניתן לדבר על "سطיה ממשית" מהנווה. בנוסף, יש לראות כי פסקי הדין שהוצעו (לרבות, פסקי הדין בפרשת **SEVEN SEAS SHIPPING AND TRADING** (13.9.2011) ועוד - דוחקם מלמדים על כך שהענישה דומה לענישה במקורה זה או גבוהה במידה מה, אך לא "באופן קיזוני". נפנה לדוגמא לפרשת בקריה, שם הкус שחשות על מפעילת האניה בסך של 90,000 ל' - ולכן, לא ניתן לומר כי קנס בסדר גודל של 70,000 ל' סוטה משמעותית מדיניות הענישה עד כדי שהדבר מצדיק את התעריבותה של ערכת ערוכה.

38. שנית, יש לתת משקל לעיקרון הדרגותיות בענישה. ככל שאכן אין עדין פסיקה ענפה בתחום, וככל שמאਮצי האכיפה בעת הנטהית מבאים לכך שרק עתה נחשפים אנו לכתבי אישום בכל הנוגע לעבירות הקשורות לפנקסי השמן - הדבר מחייב החמרה הדרגתית, אף משיקולי הרתעה. האמור מהווים נדבר נוספת בסמכתנה לפיה אין מקום להתעריב בעונשים שנקבעו במקרים דנים, ויש לישם את עיקרי פסק דין זה במקרים עתידיים (והשוו בהקשר זה לקביעות בע"פ 6020/12 **מדינת ישראל נ' אייל עדן** (29.4.2013); ע"פ 3164/14 **גיא פן נ' מדינת ישראל** 29.6.2015 וע"פ 707/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (6.7.2015)).

39. כהערה לפני סיום אומר, כי יש לטעמי הצדק והיגיון בכך שבית המשפט קמא מצא לנכון לקבוע את שיעור

הकנסות בגובה מסוים, ואת שיעור סכום התchiaיות בסכומים גבוהים ממשוערת (ולמעשה בಗזרי הדיון של בית המשפט כמו עסוקין בסכומי התchiaיות כפולים מסכומי הקנסות עצמו) - וזאת בשים לב לצורך בהרעתה עתידית של המעורבים.

סיכום -

. 40. נוכח המקבץ, לו דעתך תתקבל - נורה על דחית שלושת הערעוים.

תמר נאות פרי, שופטת

השופט רון שפירא, נשיा [אב"ד]:

אני מסכים עם האמור בפסק דין של חברותי, הן לעניין מדיניות הענישה הראوية והן לעניין דחית הערעוים במקרים שבפנינו.

אוסיף עוד כי האבחנה וה הפרדה בין החברה (ובמקרים שבפנינו הספרינית) לבין מלאי תפקידים הכרחי. נראה, על פניו, כי בכלל הנוגע לספינה חומרת העבירה משתנה בשים לב לגודל הספינה ופוטנציאלית ההזדמנות בה. בנוסף, אם לספינה או לממלה הפקיד עבר של הרשותות קודמות באומה עבירה צריך להיות לכך משקל ברמת הענישה. ובהחלטת יתכן מקרה של ספרינה העוברת עבירה בפעם הראשונה בעוד שבשל הפקיד הוא עברין סדרתי, ועוד. לחייבין יתכן מקרה שבו הספרינה רואיה לענישה מחמירה בעוד של הענישה וההילמה מחייבים אבחנה והתיחסות מצדיקות התחשבות וחרגה לקולה ממתחם העונש ההולם. מכאן שעקרונות היסוד של הענישה וההילמה מחייבים אבחנה והתיחסות נפרדת לכל גורם המעורב ביצוע העבירה.

מלל הטעמי שפורטו, אני מצטרף לחברתי, השופטת נאות פרי, ולנימוקיה, בנוגע לכל אחד מהערעוים שפסק דין זה דין בהם במאחד.

רון שפירא, נשיा [אב"ד]

השופטת בטינה טאובר:

אני מסכימה עם חוות הדעת בפסק הדין של חברי להרכבת.

בטינה טאובר, שופטת

החליט לדוחות את שלושת הערעוים מהטעמים שפורטו בהרחבה בפסק דין של השופטת נאות פרי.

עמוד 8

פסק דין ניתן בהעדר הצדדים, זאת בהסכמה באי כוחם. המזכירות תשלח עותק לבי"כ הצדדים.
ניתן היום, ג' טבת תשע"ח, 21 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

בטיינה תאובר,
שופטת

רון שפירא, נשיא
[אב"ד]